

REISVERSLAG SERVIE TRIP 28 JUNI – 2 JULI 2007

De dag van de 28^e juni 2007 is nog jong als ik achter mijn bureau duik om mijn eigenlijk veel te lange actielijst af te gaan afwerken nog even voor ik naar Servië afreis. Deze lijst is eigenlijk altijd te lang, dus dat is niets bijzonders. Een dag heeft nog steeds 24 uur en zoals altijd komen er lopende dag actiepunten bij die je niet had verwacht of zijn er net wat meer telefoontjes af te werken dan gewoon. Kortom een dag waarin de tijd je weer veel te snel als los zanden door je handen glipt.

Toch is deze dag net even iets anders als de anderen, want wij: Anton Verstoep, Rene Prins en Wim Diepeveen vertrekken voor een lang weekend naar Servië. Nee, niet voor een vakantie of iets anders wat lijkt op relaxen, maar voor een bezoek aan de projectlocatie in Sainovac.

Hoewel project ontmoetingscentrum Sainovac, Servië, bekroond is met de juryprijs van beste ontwikkelingsproject van de nieuwe bureaus van Europa, gaat alles rondom zo'n project nog steeds niet van zelf. Door de media-exposure is het project aardig in de schijnwerpers gezet. De ontstane warmte lijkt echter nog niet voldoende om de geldkraan open te krijgen. De kraan bleef traag druppelen en als domper op gebeuren werd ik gebeld door een bekende, die zijn achterstand qua lezen van de FMWT-site aan het wegwerken was en aangeland was bij de nieuwsbrief van april en voor de zekerheid even belde of we echt een nieuw bankrekeningnummer hadden gekregen.

Voelt u met mij de grond al nat worden onder de voeten, toen mijn ogen zagen dat er niet één maar twee rekeningnummers stond vermeld onder de nieuwsbrief. Als één van die twee nog het FMWT-rekeningnummer was, was dat nog enige troost geweest, maar beide rekeningnummers waren de nummers van de hulporganisatie Kom over en help. Het lijkt wel of we dit erg letterlijk hebben opgevat. Weet u, wij hebben vrolijke, vriendelijke, aardige, opbeurende of nog al niet meer sponsors die bij het overmaken van een gift niet vermelden 'project servie' maar kreten als: succes, fantastisch, toppie Cees of andere teamleden die het hart onder de riem gestoken krijgen en ga zo maar aanmoedigingen vermelden. Nu zijn al die mensen samen in de grote sponsorpotten beland van de hulporganisatie Kom over en help waar we aan gelieerd aan zijn. Op zich niet erg het gaat dan ook naar de medemens die het slechter heeft dan wij, maar toch.... U snapt hopelijk dat we nu even een lichte sterke voorkeur hebben voor de mensen van Sainovac en omgeving die we willen helpen met het realiseren van het ontmoetingscentrum.

Als u dit leest bent u niet gestopt met lezen, waarvoor dank. Aangezien ik nog tot half twee de tijd heb om mijn to-do-lijst af te werken stel ik even mijn reisgenoten aan u voor. Rene Prins en Anton Verstoep. Rene Prins velen zegt die naam iets, dat is die man die met een nimmer aflatende inspanning werkt aan de FMWT-nieuwsbrieven, maar ook aan een film over het hele project. Deze computerfreak heeft zich in dienst van het FMWT opgewerkt naar onbezoldigd 'spachtelputz-expert', en schilder, maar liever niet op grote hoogte. Deze prins moet in Ede zijn belasting betalen.

Daarnaast voor velen een nieuwe naam: Anton Verstoep. Heeft u wel eens van die man gehoord? Nee het is geen nieuwe FMWT-er, het is een vertegenwoordiger van Kom over en Help, u weet wel die organisatie welke vanaf april tot heden al die FMWT-giften in hun sponsorpotten heeft ontvangen. De 2 meter lange man houdt ons gezelschap en gaat namens KOEH met eigen ogen zien wat er in Servië wordt gerealiseerd. Hij is zo'n beetje de laatste der Mohikanen welke niet in het bezit is van een mobieltje.

Nu toch maar met u op reis naar Servië. Rond de klok van 14.00 wordt ik afgezet op station Houten door mijn liefvallige echtgenote. Ik had op de fiets kunnen gaan, maar ja ook in Houten is het een uitdaging geworden om je fiets 4 dagen bij het station (op slot) te parkeren zonder dat deze wordt geleend. Nog snel even naar de drogist om mijn bijouretias aan te vullen om net op tijd de trein in te springen.

Op Utrecht ontmoet ik de Prins uit Ede, welke zonder gevolg maar met een tas op wieltes de trap komt opgeschreden. De prins heeft zich van zijn domicilie laten vervoeren in een geel spoorgebonden rijtuig der 2e klasse.

Op schiphof hebben we even het parcours verkent van het meetingpoint tot de JAT-balie, waar de tickets moeten liggen, alsook om uit te kijken naar een koffietent waar ik de opgespaarde waardebonnen voor gratis koffie kan omwisselen. Dat laatste hebben we niet gevonden, althans niet waar we het gratis kregen.

Eindelijk tegen drieën zien we de lange Verstoep verschijnen. We laten hem voor de beweging maar een rondje rond de meetingpointzuil lopen voordat we hem aanspreken. Immers zo'n lengte opgevouwen in een bankje van de 2^e klasse van een der Neerlands treinen, mag ook even de benen strekken.

Met z'n drienen sukkelen we naar de JAT-balie om vervolgens te wachten op de JAT-man die de tickets mag uitdelen. Gelet op het aantal wachtenden zijn we niet de eerste, maar weten we ook dat de JAT-man nog niet langs is geweest. Na een kwartiertje wachten, wordt ons wachten beloond. De nieuwe Joost reikte vlot de tickets en zo konden we als business-reiziger ons wenden naar de incheckbalie. Ja, voordat u de neiging krijgt te denken dat wij ons upperclass laten fêteren, heeft u net even mis. Het punt is eigenlijk heel simpel er was gewoon geen plek meer in de cargoclass.

Maar ja, na heel even in een rij van de cargoclass, merkten we toch de voordelen van de business class. Een apart balie gaat open voor de leden der business class en wij kunnen ons vervoegen vooraan in de rij. Een rappe incheck en op weg na die lang verwachte bak met koffie. Aangezien ons een rondje werd aangeboden, hebben we het maar even goed van genomen, door er ook maar een puntje bij te nemen.

Na even aan de business class te hebben geroken. Wist iemand te vertellen dat de business een voorrang behandeling kreeg. Wat deze broeder vergat dat we niet met de KLM vlogen maar met JAT. Dus gewoon achterin de rij. Maar of we nu voorin of achterin stonden, om in te stappen heb je een vliegtuig nodig en aangezien er niks voor de slurf stond op het moment dat wij er waren, mochten we gewoon nog even een uurtje wachten.

Eindelijk kwam het bijna elftal der douniers aan gemarcheerd. Een intensieve zoektocht door de wachtruimte begon, de onderkant van planten werd bezichtigd, de bladeren werden van dichtbij bewonderd, prullenbakken uitgegraven, het stof tussen de verwarming beoordeeld en nog een kleine check even bij elkaar. Kortom tijden zijn veranderd en zijn we nu in een tijd beland dat we eerst een voorstelling krijgen van de scoutingclub, waarna het de beurt is om de passagiers en hun bullen te onderzoeken.

Als business people hebben we netjes de hele cargoclass voor laten gaan, waarna we zelf bewogen naar het detectiepoortje. Detectiepoortjes en douane hebben altijd voor verrassingen gezorgd. Deze keer mocht ik mijn schoenen aanhouden, maar mijn riem moest wel uit mijn broek worden verwijderd. Gelukkig is mijn lichaam zodanig fraai gevormd, dat mijn broek niet afdaalde naar de begane grond. Zonder piepjes kwam ik er door. Ik dacht nog even piece of cake. Ik hoorde wel iets over een tas, maar het kwam nog niet in mij op dat dit mijn tas zou kunnen zijn. Dit duurde echter niet zolang totdat ik mijn riem weer in mijn broek had gestoken en mijn broek weer stevig om mijn derriere had gedrapeerd.

De verdachte tas was u raad het al mijn tas. Waarom ben ik altijd de klos bij dit grappigheden?. Verdachte vloeistof aangetroffen. Safety First is overal doorgevoerd in de vliegtuigbusiness. Als eigenaar van de levensgevaarlijke tas moest ik hem zelf openmaken. De dames bleven op gepaste afstand staan. Gelukkig voor hun was dit de heenreis, dus even geen stinkende sokken en andere kledingstukken, maar een netjes, althans in mijn ogen en dat is al snel netjes, gestapelde bullen.

Aan de hand van de infraroodbeelden mocht ik graven in mijn bullen en ja een gevaarlijke zwarte toilettas werd opgeduikeld uit de mobiele klerenkast. Nu begon het echt gevaarlijke deel van de missie het openmaken van een vierkant zwarte tasje. Wat schets mijn verbazing de dame voor me pakt het ineens van mij over. Een echte heldin, stel je voor dat het echt is gevaarlijks is. Het viel me nog mee dat ze, niet eerst haar oor te luisteren hield voor de tasje om meer zekerheid te krijgen van een aan of afwezig zijn van een tikkend geluid, wat zich schuilt achter de donkere edoch dunne wanden van de zwarte tas. Of verwachtte ik nou iets wat alleen nog voorkomt in een oude film.

De rits gaat open, vol verwachting klopt mijn hart, heb ik er toch iets ingestopt waardoor het vliegtuig in deeltjes naar beneden komt vallen. De hand gaat in de tas en kijk nou mijn gel wordt uit de toilettas gevist. Dat het gel is ziet volgens mij iedereen aangezien ik nu niet zo'n buitenissig merk gebruikt. Mevrouw kijkt op het label er komt een ernstige of is het soms toch triomfantelijk blik in haar ogen. Meneer dat mag niet mee. Er zit 150 ml in. Ik wist dat men overgewicht van een vliegtuig in de gaten hield, maar ik wist niet dat het zo kritisch zou zijn. Maar nee etiketten zeggen tegenwoordig in de vliegtuigbranche het aantal mogelijk vloeibare milliliters dat is het tegenwoordig. En gel is kneedbaar, dus vloeibaar, althans wel zeer traag vloeibaar, dus mag niet mee. Maar het verhaal is nog niet klaar, Het kan zeker niet zijn dat ze diep in mijn ogen heeft gekeken om mijn lenzen te ontdekken, nee het moet toch die infraroodcamera zijn die het heeft ontdekt. Er wordt wederom een speurtocht uitgevoerd door mijn toilettas. Er komt een klein tasje tevoorschijn uit die zwarte toilettas. Het wordt voorzichtig opengemaakt en oei dat is wel super gevaarlijk want er komt een lenzenvloeistof flacon uit van wel 355 ml. Ja

dat is meer dan 100 ml, dat snap ik ook wel en ja het is ook vloeibaar. Het sein staat nu helemaal op rood.

Inwendig begint het bij mij nu te koken, Mij is verteld dat driekwart van een mens uit vloeistof bestaat. En aangezien ik niet val binnen de vedergewichtklasse staat er dus heel veel 'kokende' vloeistof voor de balie. Ik bied aan om de helft van de gel in de naast staande kliko te deponeren evenals de nodige lenzenvloeistof. Dit wordt niet geaccepteerd, het gaat nu ineens niet meer de inhoud in de verpakking, maar de vermelde hoeveelheid op de verpakking. Om kort te gaan het spul mocht niet mee. Toch is ook hier creativiteit aanwezig. als ik de tas in ruim zou laten plaatsen mocht alles mee. Zo gezegd zo gedaan.

Na deze horde konden we verder de slurf door naar een zitplaats in het vliegtuig. Mijn twee kompanen, hebben op mij gewacht waardoor we ons als laatsten naar het vliegtuig begeven. Bij de ingang van het vliegtuig binnen is de crew enigszins nerveus, er klopt iets niet. Een der andere business class passagiers heeft achter ons gestaan bij de business class incheckbalie. In u weet en zo niet dan weet u het nu, dan ontstaat er zo'n ons kent ons gevoel. Zij en haar medereiziger bezetten nog net de laatste plaatsen der business class. Naast ons is er nog een business classer seatloos.

Onze tickets werden nog een gecheckt, ik werd bijna doorgeschoven naar de cargoclass maar hield voet bij stuk en toen werd het de crew duidelijk dat er wat moest gebeuren, Dus er volgde nog een ticketcontrole onder de personen gezeten in business class stoelen, Gelukkig zijn dit niet zoveel stoelen, waardoor de onrechtmatige business classers snel werden ontdekt. Zij mochten hun spullen pakken en in de cargoclass naar een plekje zoeken. En dat was echt zoeken want de hele vogel zat vol. Eindelijk konden we zitten.

Ik kan u verzekeren de stoelen van deze business class zitten niet beter dan een gewone stoel in de 2^e klasse van een gemiddelde trein. Een ontgoocheling. Maar zeer snel werd mij duidelijk waar het voordeel in zat, de maagvulling. Na nog geen 2 minuten aangeland te zijn, had ik het eerst drankje al gepresenteerd gekregen. Ik was er wel aan toe moet ik zeggen. Toen ik hoorde zeggen dat we nog tenminste een kwartier moesten wachten voordat we de lucht in mochten, heb ik maar extra genoten van mijn appelsapje. Eindelijk de lucht in. Net op hoogte aangekomen werd het volgende drankje opgenomen. Kennelijk ben ik toch een bijzondere vogel, toen ik melde geen alcoholische drank te willen maar alleen maar een sapje. Broeder Anton en broeder Rene deden nog even mee, maar vielen toch voor een klein flesje wijn. Na het drankje werd echt het verschil duidelijk toen we een goed gevuld tablet met allerlei soorten eten kregen voorgeschoteld. De laatste vlucht zat ik in hetzelfde vliegtuig in de transport class, of netjes genoemd economy class en kregen we maar iets. Om een verhouding te maken, mijn etensblad in de business class, zou in de cargoclass verdeeld worden over volgens mij 4 personen. Om dit achterover te slaan waren we geruime tijd bezig met kanen. Door een steward en een stewardess werd nauwlettend het niveau van ons bekertje in de gaten gehouden. Bodem in zicht en voila direct de vraag of we nog wat wilden. Kortom wat dat betreft zat ik op mijn plaats. Met het vooruit zicht dat we na de reis nog zo'n 3 uur moesten reizen, hebben we maar getracht de extra prijs van het ticket zoveel

mogelijk in voedsel te compenseren. Na een voorspoedige en voedzame reis landen we uiteindelijk om 21.15 uur in Belgrado.

Er werd een paaltje en stewardess gepland tussen cargoclass en business class, waardoor de bussiness classers rustig hun spullen konden pakken en zo als eerste zonder dringen en duwen de plane uit mochten. We hadden gekozen om allen met handbagage te gaan zodat we snel doorkonden. Nu moesten we eerst naar de transportband, dat ging snel en toen direct door naar buiten. Bij de douane wachte een volgende vertraging. Slechts 2 van de 10 douanehokjes was open en dat in combinatie met de inhoud van 3 uitgeladen vliegtuigen is een garantie voor twee lange rijen wachtenden. Dus nog maar een half uur in de rij staan, daarna door naar de uitgang waar we al snel Dragisa Armuss ontmoeten. Een hartelijk welkom en daarna snel door naar de auto.

Na een reis van 230 km die er voor zorgde dat om rond 2.00 am in Vrnjacka Banja aankomen, wachtte ons nog een bord vol pannenkoeken, want we zouden wel honger hebben na zo'n reis. Wat er nog even bij mag vertellen is dat we rond de klok van 23.00 uur gestopt zijn voor een eenvoudige en aldus Dragisa licht verteerbare maaltijd bestaande uit een aantal saucijzen of hamburgers overgoten met frites en het nodige voedsel wat favoriet is bij konijnen. Om 2.30 uur zijn we naar bed gedaan.

Aan mij de eer om voor te stellen hoe laat de ochtend mochten ontbijten. Aangezien ik gezien de leeftijd van mijn rond mij heen enigszins in acht wilde nemen heb ik in plaats van 6.00 am maar 8.00 am voorgesteld. Gelet op het achterwege blijven van overtuigende commentaar had ik achteraf misschien ook 7.00 am voor kunnen stellen.

Er was keuze uit meerdere kamers. Mijn simpele uitspraak dat ik zou gaan snurken was voldoende voor mijn medereizigers om direct naar een andere kamer te verhuizen. U moet weten mijn biologische klok begint in de regel even voor 6.00 am te rinkelen en om dan 'verplicht' te worden me nog koest te houden is niet altijd een even makkelijke opgave. En ja hoor mijn biologische klok rinkelde ook in Servie precies op tijd. Tijd voor een verfrissende douche om daarna te beginnen met het schrijven van deze novelle.

Die morgen werden we verrast op een voortreffelijk ontbijt, waarbij de vrouw des huises de smullend klinkende uitspraken van broeder Anton over de pancakes niet had vergeten. Rond de klok van tien hielden we het voor gezien en gingen met een goed gevulde maag op stap. Aangezien ik niet zonder huiswerk vertrokken was uit Holland gingen we eerst op weg naar een meer Jezero Celije. Wat we nu ook mochten ervaren dat de tijdsinschattingen van Dragisa wat optimistisch waren. De avond ervoor hadden we reeds een voorproefje. Vanaf onze tussen stopjes voor de eenvoudige doch zo bleek voedzame maaltijd vertelde hij dat het nog zo'n 1 tot 1½ rijden was. Dit werd ruim 2 uur. Ook nu bleek het uurtje rijden ruim 1½ uur te worden, voordat we het glinsterende meer in ons blikveld opdoemde. Het meer is gelegen in een schitterende groene omgeving is erg groot en op bepaalde punten 46 meter breed. Aangezien mijn medereisgenoten de herinneringen wilde bewaren moest er gestopt worden voor om het nodige stilstaande en bewegende beeldmateriaal te verzamelen. Toevalligerwijze was de parkeerplek net bij een restaurantje gelegen, net of het speciaal ervoor was aangelegd Dus tijd voor een bakje

echte turkse koffie. Ook al is het 500 jaar geleden de grenzen van Turkije zich uitstrekten tot in Servie en men nog steeds een feestdag heeft waarin men de bevrijding van het juk der turken viert (was net die dag ervoor geweest) heeft men nog niet alles van de turken buiten de Servische grenzen kunnen krijgen. Dit getuigende het bakkie Turkse koffie, wat bijna als nationale drank wordt aangeprezen. Voor de Hollanders die veel voor weinig willen hebben nog even een klein tipje, stop met drinken halverwege het kopje. Indien je houdt van drap mag je gewoon verder drinken. Het bijgeleverde mineraalwater is bedoeld om de sterkte van het bakje enigszins de nivelleren.

Na deze tussenstop zijn we doorgereden naar Berilje. Ik had namelijk foto's meegekregen van een schitterend ogend zwembad. De opdracht hierbij luidde, ga na of er water in het zwembad zit. U snapt wel het team wil niks aan het toeval overlaten. Zien is geloven lijkt het motto. Om tijd te bekorten werden er hulptroepen uit Berilje opgeroepen om niet te veel tijd kwijt te raken met zoeken. En warempel ik kwam oog in oog te staan met een bekende van de vorige Serviëtrip. Hij beheerste nog net zo goed de Engelse taal als ik de Servische, dus een zeer spraakzame ontmoeting was het niet. Maar hand schudden en glimlachen zijn internationale gebaren. Vandaar direct onder begeleiding van deze bekende met een naam die ik u zal besparen en waarover ik mijn tong breek, op naar het zwembad. En gelukkig ze hadden de stop er niet uitgetrokken en een schitterend zwembad van Olympische afmetingen lag daar te liggen omzoomd door glooiend beboste heuvels. Er was aan de kleintjes gedacht door ook nog 2 kinderbaden aan te leggen waarbij het water niet verder stijgt dan de enkelhoogte en soms iets meer en gelukkig voor de sportievelingen onder ons, was er ook nog gedacht aan voldoende parkeerruimten om onze heilige koeien, maar ook Pc-hooftractoren te parkeren. Voor niets gaat de zon op, maar daarna stopt het ook in Servie aan alles hangt een prijskaartje. Echter een entreprijs van 1 euro per volwassene, ½ euro voor een kind en een kwartje voor het parkeren van je auto zijn prijzen waar we in Nederland nog alleen van kunnen dromen. Voor ons zuinige Hollanders is dit dus een gouden attractie. De afstand van het zwembad tot de kampeerplaats in Sainovac is 20 km en 20 minuten rijden, dus ook niet echt een obstakel om niet te gaan. Van het zwembad naar de tourist office. Onderweg nog even zwaaien naar een man waarmee ik de vorige reis mede een uiterst copieuze lunch heb mogen nuttigen. Bij de tourist office waren we meer tijd kwijt met parkeren dan dat we in het office center zelf waren. Echter de buit was groot een heel boekwerkje in het engels waarin alle attracties van Proculpje zijn opgenomen. Eindelijk op naar de Sainovac. Onderweg zijn we voldoende winkeltjes tegenkomen, welke het ons niet moeilijk maken om het gewicht ook tijdens ons verblijf op peil te houden.

Op de projectlocatie was men volop aan het werk. De contacten met Emanuel en Cedo werden vernieuwd. Na een grondige inspectie van de locatie, met uitgebreide bespreking van diverse varianten en volgorde van aanpak hebben we ons daar een uur bezig gehouden. In het begin werd even vreemd gekeken naar de bezoekers, maar lopende de discussies roerden ze zich steeds meer. Na een bezoek aan de locatie zijn we eerst in Nis op zoek gegaan naar een goede eettent. Nu is het zoeken naar een eettent in Nis niet zo'n ingewikkelde zaak, echter Cedo was min of meer door Dragisa gepust om een Servische gril maaltijd voor te schotelen. En zoals al was vermoed beschikt Cedo over veel contacten en spoedig zaten we allen aan tafel. Ik zal u besparen om uitgebreid de keur

aan gerechten die op tafel gestapeld werden uit te stallen. Na uur stevig kanen konden we ons naar buiten rollen. Helaas omdat zowel Emanuel en Dragisa door hun parkeertijd heen waren en wij met heen meereden, moesten we de sorbet maar even laten voor wat het was.

Ondanks dat Emanuel nog 5 minuten parkeertijd had was hij al op de bon geslingerd. Hij kon nog net voorkomen dat zijn auto direct de sleepwagen opging en werd afgevoerd. Bij gebrek aan deze mogelijkheid werd de naast staande auto maar opgeladen. De auto van Dragisa welke naast Emanuel stond was gelukkig bonloos.

Ook nu blijken de contacten van vader Ralevic waardevol. Er wordt gebeld met het hoofd der politie en met succes, na enige uitleg over de resterende 5 minuten parkeertijd, werd de boete ingetrokken.. Op het kantoor van Love Your Neighbor hebben we een intense en lange meeting gehad over de ervaringen over de afgelopen weken, de communicatie hieromheen, de stand van zaken thans en zoals die is gewenst op het moment dat het Family Mission work Team arriveert, namelijk 1 augustus. Tijdens zo'n meeting blijkt toch weer dat e-mailen en bellen anders is dan elkaar in de ogen kijken en zaken doorspreken. Het was een vruchtbare bespreking, met enig huiswerk voor de Servische broeders. Kort erna werden de eerste telefoontjes gepleegd om wat extra voetvolk op de projectplaat te krijgen. Nu maar hopen dat de 'bouwwagen' in de komende maand blijft rijden en niet door de assen zakt. Indien het lukt de 7 punten tellende actielijst af te werken voor de komst van FMWT naar Servië, staat er niet veel meer in de weg om een opening van het community center tijdens het verblijf van FMWT in Servie mogelijk te maken. En optimisme is er zeker. De president van het dorp, in Holland heeft zo'n persoon in het meest gunstige geval burgemeester, maar bij de indianen waarschijnlijk stamhoofd, wordt gecontacteerd en voorzichtig gemeld dat in de eerste week van augustus het grootste even in Sainovac sinds jaren gaat plaatsvinden. Mensen vergeet niet de ballonnen mee te nemen om dit spektakel te verluchten. Nee even voeten terug in de schoenen en maar even van week tot week de vorderingen bewonderen aan de hand van tekst, foto's en telefooncontacten en dan verder zien.

Na deze meeting hadden we verder die avond, het was in middels rond half negen, geen agendapunt meer staan. Dus tijd voor ontspanning al praten zijn we naar de winkelstraat gewandeld, door de lange wandelstraat heen geslenterd, de rivier overgestoken het fort binnen gewandeld en halverwege het enorm grote fortterrein tot stilstand gekomen. Ja waarom zijn we hier geëindigd, weet ik ook niet, wel weet ik dat we omgekeerd zijn en dezelfde weg, fort door, rivier over, de lange lange winterstraat door om op ongeveer één kilometer van onze slaapplek tot de ontdekking te komen dat we wel zin hadden in een ijsje. Laat ik het netjes uitdrukken om niet direct te zeggen enorme sorbet. Maar die sorbet is te vinden in de winkelstraat, dus maar weer omkeren en weer teruglopen tot halverwege de winkelstraat, waar we neerstreken op een terras waar menig goed gevulde sorbetcoupe stonden die dapper werden leeggelepeld. Als goede stimulators der lokale economie is gekozen, u vermoedde het al, voor de duurste en met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid grootste sorbet van de kaarten.

De angst bij de broeders dat de houtzagerij s' nachts in bedrijf zou komen zat er goed in, want zij doken direct een aparte kamer in. Ik moest genoeg doen met een nachtrust in midden van een grote opslagruimte, bedje op grond, en rondom mij heen een enorme

hoeveelheid dozen met medische inhoud. Qua ruimte 5 sterren, voor de rest kwam ik niet veel verder dan 1 ster. Als klap op de vuurpijl bleek ook het licht in de WC buiten werken te zijn. Ik zou de dag erop wel merken of ik goed gemikt had; werden mij voeten nat dan was mijn richtingsgevoel niet meer wat het wezen moet. Om half een heb ik het peertje in de balzaal maar uitgemikt de luiken gesloten.

De volgende morgen bleek de biologische klok nog steeds goed te werken en liep zelfs niet achter. Met als gevolg dat ik nog voor 7 uur met een fikse bak slootwater, , achter de computer kroop, om de nodige letters aan elkaar te rijgen. Ja als echte koffiepads routenier is het gevoel van afpassen met een maatschepje er niet beter op geworden.

Aangezien we enige afspraken hadden gemaakt over een acceptabel tijdstip van ontwaken zag ik rond de klok van acht uur 2 paar halfgeopende wenkbrauwen, in traag en gebogen tempo voorbij schuiven richting de badkamer. Ja, met zo'n aanblik kan ik mij wel voorstellen waarom make-up is uitgevonden en koffie bij Hollanders zo populair is. Het is ook geen pretje als je zelfs op zaterdag niet kan uitslapen. Maar ja s' avonds een vent, 's morgen een vent vind u niet?. Al met al liepen we even voor half negen gezamenlijk naar de bakkerij. Ik kan u verklappen dat keus van de hoeveelheid van gemaakte snoepgoed in November aanzienlijk meer was dan wat ik nu zag. Voor mijn Kompanen was dit de eerste keer dat ze deze bakkerij mochten bezoeken, dus keuze genoeg. Dan nog even afrekenen. Van 1000 dinar had men op de vroege morgen nog niet van terug. Kent u dat spreekwoord hebben is hebben en krijgen is de kunst. Hun in ieder geval wel. Ze lieten ons net zolang wachten totdat ze de 870 dinar bij elkaar verkocht hadden zo het wisselgeld terug te kunnen geven. Gelukkig liep het lekker door en binnen 10 minuten zaten we aan tafel om te starten met een lekkere vette hap gelijkend op een taartpunt, maar zeker niet passend in een vetvrij of koolhydraatarm dieet. Maar een bijzondere Servische specialiteit moet je geproefd hebben om erover mee te praten. Na dit eenvoudige doch voedzaam druipende ontbijt was het tijd voor de eerste ontspanningsoefening. Een goede wandeling naar het tourist center in Nis. Ik moest toch ook nog mijn boodschappenlijstje, voornamelijk geproduceerd door de achterblijvende FMWT-ers afwerken.

Na de voedzame lunch vertrokken we gewapend met plattegrond naar het office center van Nis. Strakke behandeling 3 folders in de hand geduwd, een vriendelijke mededeling dat we er alles in konden lezen, stonden we met 5 minuten weer buiten in de inmiddels weer tot baktemperatuur gestegen zon. Als echte padvinders met een enorm gevoel van richting besloten we een andere route te nemen om terug op de basis te komen. Na een half uur wandelen kwamen we op een bekend punt en konden we laatste deel naar de basis afleggen. Klein detail hierbij was dat dit bekende punt slecht op zo'n 300 meter afstand lag van het hiervoor bezochte tourist center. We spreken gewoon af dat dit een geplande site-seeing tour was, we kunnen moeilijk zeggen dat ons richtingsgevoel ons even insteek liet of erger dat het gewoon afwezig was.

Om 10.30 uur zijn we terug op de basis. Cedo en Emanuel zouden er 10,00 zijn. Een verontschuldigende verklaring konden we achterwege laten, want vader en zoon waren nog niet gearriveerd. Misschien hadden ze hun klok van zomer naar wintertijd reeds verzet, want om 11.00 kwamen heren binnengedruppeld.

Eerst naar de shoppingmall om de volgende vraag van het boodschappenlijst om te zien of ze er babyvoedsel verkochten. Zelfs het woord Olvarit stond erbij. We hebben enorme hoeveelheden babyvoedsel van allerlei merken aangetroffen die erg veel op Olvarit leken, maar de naam Olvarit is niet aangetroffen. En passant keek Cedo nog even naar een nieuw doopfont, de afmetingen van een opgesteld badje van ruim 4,5 meter doorsnee en 90 cm diep sprak hem enorm aan. Nee hij heeft dit zwembad niet gekocht. Van de superstore door naar de projectlocatie. Ik had het genoeg mee te mogen rijden in de auto van de zoon van Cedo een echte Yugo klein format. Gelet op het geluid leek het een racemonster, gelet op de wijze van schakelen een vrachtwagen met dubbelkluts, kijkend naar de bereikte snelheid een opgevoerde scootmobiel en kijkend naar de rijke uitrusting van dit voertuig een skelter. Een unieke ervaring op zich. In Holland praten ze bij crashtest van auto's over 'veiligheidssterren'. Bij deze auto kwam ik niet verder dan de ster die ik zag in de voorruit. Ongedeerd zijn we geëindigd op de parkeerplaats. Of het aan de rijstijl van mijn chauffeur lag of dat het blik met wielen waarin ik meereed of dat het aan de combinatie van beiden lag weet ik niet maar op de achterklep van het Ygo-blik had ook het woord rodeorijder kunnen staan. Gelukkig bleef de maaginhoud waar het was waardoor de rechterzijkant van auto bespaard bleef van special painting.

Zaterdagmiddag op de projectlocatie in Sainovac, heb ik mijn functie als tekenaar maar weer opgepakt en heb een sanitair gebouw ontworpen en netjes volgens de regels een scheiding aangelegd tussen mannen en vrouwen. Vervolgens ter plaatse besproken met Cedo, Emanuel en de aannemer vervolgens nog wat bijgeschaafd met als resultaat: een sanitair gebouw te bouwen op de fundamenten van de afgebroken schuur bestaande per sekse uit 2 douches, 2 toiletten, en gelegenheid om de handen te wassen. Aan de voorzijde van het gebouw komt aan de buitenmuur een lang 'aangerechblad' met 3-4 waterpunten. Wat dacht u van gewoon handen wassen voor het eten en de was na het eten. Ik had slechts een voorwaarde voor het direct warm en koud water aanleggen, namelijk blijf binnen het budget. O ja het dak, wordt gewoon een 2-zijdig schuindak. Aan de zijanten bovenaan komen wat ramen om enig licht in het gebouw te krijgen. Hierna zijn Rene en ik als echte boomologen eens kritisch door de boomgaard gelopen en hebben een bomenkapplan gemaakt in samenwerking met de Cedo en de aannemer. Als we het goed voor ogen hebben gehad zijn er mogelijkheden tot schaduw voor deze en gene die een lage tent hebben. Voor de groenliefhebbers en milieuactivisten onder ons, we hebben bij het plan getracht zo veel mogelijk bomen/boompjes te behouden. Het vrijkomende hout zou wat mij betreft zo het stempel FTC kunnen krijgen. Maar ik denk dat het gekapte hout direct wordt gedegradeerd tot aanmaak en brandhout voor de kachel.

Vervolgens werd de combifunctie architect-tekenaar-constructeur opgepakt in de daar direct opvolgende bouwvergadering is besloten het schoolgebouw 2x zo groot te maken. De huidige veeschuur is 15 meter lang en 4 meter breed. In de nieuwe situatie wordt deze 8 meter breed. Aan de voorzijde worden in principe alleen 4 betonnen steunpilaren gezet, welke onderling verbonden worden met een betonnen en gewapende ring, waarop het dak komt te rusten. Dus als men ons goed heeft begrepen wordt er een afdak gecreëerd van 15 bij 4 meter, welke alleen mag worden dichtgebouwd als alle andere zaken gereed zijn.

Nu zult u misschien alleen denken ze waren toch met z'n drieën. Dat klopt broeder Anton is al enigszins op leeftijd, 45 jaar, en is de laatste dagen zoveel slaaprust ontnomen, dat hij spontaan die middag siësta heeft ingelast. Rene is druk met het maken van stilstaan en bewegen beeldmateriaal. Nee niet als een japper die in het wilde weg maar fotografeert, een kunst die ik overigens zeer goed beheers. Nee Rene heeft er verstand van, goede hoek, juiste belichting en wat al niet meer en vervolgens komt er die foto. Eerlijk is eerlijk hij heeft er kijk op.

Nadat we genoeg hadden van de bouw wordt het de hoogste tijd eens de armoede op de gevoelige plaat vast te leggen om zo enig beeld over te brengen in Nederland. Rene stond al te trappelen als een jong paard en komt bijna in galop als we het gipsywijk van Sainovac instruikelen.. Ook Anton laat zich niet onbetuigd als het om foto's maken. Leuk voor thuis en voor de feedback bij de KOEH is volgens mij het motto. Jammer dat hij zijn strooihoed is vergeten, en moet nu de zon onbarmhartig op de kalende schedeldak laten spiegelen.

Voor we verder het dorp ingaan nog even dit. Nog even dit: men zegt dat ik wel eens wat veel praat. Dit valt reuze mee wanneer je Rene en Anton binnen gehoorafstand van elkaar zet. Die twee bij elkaar kunnen samen nog geen 5 seconden hun kaken op elkaar houden, volgens mij praten ze in hun slaap nog met elkaar door. Dit laatste weet ik niet helemaal zeker, aangezien ik elke een kamer voor mij alleen mocht hebben. Erg moeilijk was dit niet, ik heb gewoon gezegd dat ik 's nachts bijgeluiden maak. De angst op slaapgebrek zat er direct in bij de heren. Wel kan ik u verklappen dat de heren tesamen een licht ronkend geluid produceren, niet storend hoor maar windstil zou ik het niet willen noemen.

Maar wat ik al schreef, we gingen het dorp in. De auto kon aan het begin al geparkeerd worden aangezien men bezig was een sleuf dwars over en door de weg te graven, voor volgens mij een waterafvoerleiding. Dus te voet verder. De weg is niet wat u er van denkt Als ik over weg praat moet u denken aan een zandpad met stenen met hobbels en kuilen. Ogenschijnlijk lijkt het aan de buitenkant allemaal wel mee te vallen, echter schijn bedriegt. Achter de voordeuren is het armoe troef zover die aan de buitenkant al niet was opgevallen. De lucht met name aan de rand van het dorp kun niet gezond noemen. Afval rottend of niet rottend wordt hier als bermmarkering gedeponerd. We gaan onder begeleiding van een dove gipsy door het dorp. Men is overigens begrijpelijk er niet erg van gecharmeerd als vreemden door hun wijk wandelen en zo de armoe in beeld brengen. Nee, een vrolijk beeld levert zo'n wandeling niet op, wel een die ons doet realiseren dat we rijk gezegend zijn. Na een afmattende voettocht is het tijd op weer richting Nis te gaan, immers we zijn terug uitgenodigd om de zondag te verblijven in Vrnjacka Banja.

Rond de klok van half vier belanden we terug op het kantoor van Love Your Neihbor in Nis. Aangezien Cedo nog wat verplichtingen heeft en Emanuel ondertussen naar het ziekenhuis is om zijn vrouw een zoontje op te halen hebben we nog even de tijd om te gaan lunchen. We spreken af te gaan voor een lichte lunch. Eindelijk strijken we neer op een terras en wat schets onze verbazing dezelfde ober als bij de grillmaaltijd; Deze ober spreek geen woord engels, dus een uitvoerige communicatie was er niet. Opvallend is dat sommige Hollanders voor safe gaan. Anton bleek een uitsproken voorkeur te hebben voor

hamburgers, Rene heeft iets met kippen en friet. en vraagt u mijn voorkeur? Ik weet het niet, ik wees iets onleesbaars aan op de kaart, de ober zei iets wat ik niet verstond en ik knikte maar wat en voila we verstaan elkaar, want ik kreeg net als mijn mee-eters een bord met inhoud en het was nog goed te eten ook, al mogen ze van mij die vetrandjes houden. Ik weet niet of de definitie van lichte lunch op dit geheel stand zou houden, aangezien men niet echt taalde na een nagerecht. Na dit aangenaam verpozen maar weer terug om de tas te pakken voor het retourreisje naar Vrnjacka Banja.

Voor dit reisje was een gemeentelid gecharterd, die weliswaar een barbecue had, maar ons wel even zou brengen. Ik weet niet hoe laat die BBQ begon en eindigde maar ruim 2 uur later rond 20.30 leverde hij ons af in Banja. Onze chauffeur beheerste geen woord engels en mijn Servisch is ook niet wat het is geweest. Als u denkt dat het dan stil is in de auto heeft u het mis. Rene en Anton kwetteren non-stop-door. In een voetbalmatch heb je na drie kwartier pauze, nou dat woord lijken de heren niet de kennen. Zij nu en dan heb ik ter afwisseling even meegekletterd. Rene is nu zo vaak geweest op het bestaan van het boek 'de vijf talen der liefde' en de huwelijks-apk-cursus, netjes marriage course geheten, dat hij gelet op zijn nieuwsgierig karakter binnenkort zijn lief verrast op dit boekje en/of deze cursus. Het kan ook zijn dat hij eerst dit boekje even leest, om vervolgens bij zijn Nienke de expert te kunnen uithangen. Broeder Anton, u weet wel die man die altijd niet zoveel wil eten, noemde bijna als een van de eerste punten op dat hij die courses wel 7 keer uit eten kon met zijn Elske. Deze Kom over en help man lijkt woord en daad op dit punt niet helemaal te omarmen. Of zou deze calculerende burger stiekum toch een beetje gedacht hebben koopman te zijn door 7 keer uit eten gaan met z'n vrouw voor het beperkte bedrag van 150 euro. Ook in Kenia wist hij kennelijk precies waar je goed voor weinig kon eten, en was hij handig in het bedenken van feestjes die je buiten de deur moest vieren en hoe ja in een eettent. Kortom er was veel gesprekstof over allerlei onderwerpen zodat je bij aankomst weer vanzelf 'honger' had. Anton kwam tijdens het eten helemaal op de praatstoel te zitten en begon een vragenuurtje met het echtpaar Armuss. De dag erop tijdens de kerkelijke speech begreep ik dat hij het vragenuurtje ook het gebruikt als voorbereiding op z'n bezinnend woord die volgende morgen.

Na het eten viel het woord tafeltennis. Zo leer je fanatiekelingen kennen. Binnen een mum van tijd stond te tafel opgesteld. Pastor Dragisa kleedde zich om trok zijn sportschoenen aan, begon met rek en strekoefeningen en Rene zocht als een professional tussen de tafeltennisbadjes de beste uit, om zich zo een goede positie te verwerven voor de winst. Een het badje kan het dus niet gelegen hebben. Ik heb dit eens op een afstandje aangezien. Rene kan zo bij de revu. Bij elk punt handjes in de lucht, vreugdedansje en een of meer oerwoudgeluiden. Pastor Dragisa had iets weg van Boquito en vertoonde imponerend gedrag bij verloren punten. Rene had het zo graag gewild, gewenst, gehoopt en stiekem verwacht te winnen van Pastor Dragisa. Echter de eerst pot was representatief voor alle revanches die hij nam; blijven oefenen Rene op een keer lukt het. Daarna was het de beurt aan Anton en mij. Ik laat de uitslag gewoon even achterwege, maar daarna mocht ik spelen met Dragisa. Rene voerde bijna een complete dans, met bewegende beelden en oerwoudgeluiden uit toen ik het potje met 25 tegen 27 in mijn nadeel zag beëindigen. De T van FMWT was even ver te zoeken. Maar ik snap het wel ook al heb ik net aan verloren, het is toch verloren. Na deze strijd der titanen was het even tijd voor een

koud afzakkertje in de stad met als gevolg dat we rond middernacht de lakens aan de onderkant gingen bekijken.

De zondagmorgen was het tijd voor uitslapen, aangezien rond 9.00 het ontbijt voor ons zou klaarstaan. Daarna was er de zondagse dienst, welke grotendeels door broeder Anton werd ingevuld, waarbij Dragisa als tolk op trad. Het was aardig om te zien, dat lopende de dienst de gebaren van Anton groter werden en Dragisa er in mee ging. Op den duur waren de gebaren nagenoeg hetzelfde, eerst Anton met engelse ondertiteling, daarna Dragisa met Servische ondertiteling. Er werd veel gezongen, veel melodieën kwam mij zeer bekend voor. Na de dienst werden we uitgenodigd door een Zweeds Servisch echtpaar om koffie te komen drinken. Hierna was het voor mij weer even tijd om wat woorden aan dit epistel toe te voegen en Anton en Rene zittend op de randen van het bed kwetteren er non-stop op los. Rond de klok van vier was het tijd voor het eten. De rijk gevulde dis werd goed aangesproken. Wat was Rene blij dat hij bij de schaal met kip zat. Ook Anton had zo iets van thuis eet ik alles op, waarom zouden we het hier laten staan. Dit waar te maken was geen probleem aangezien ze vanuit Dragisa werden aangemoedigd er flink van de nemen. De heren wisten natuurlijk dat na dit eten er nog een lange reis te wachten stond naar Belgrado. Een kwestie van vooruitziende blik.

Rond de klok van half zeven ging het richting Belgrado. Dragisa wist een kortere weg door de bergen. Dat hebben we geweten, veel slingerende weg met een kwaliteit ver onder het gemiddelde onverharde pad in Nederland, brachten ons door het heuvellandschap richting de oprit van de snelweg een kleine honderd kilometer voor Belgrado. Een enkele keer gingen we door het water van een stroompje naar de overkant omdat Dragisa de kwaliteit van het bruggetje niet helemaal vertrouwde. Bij de aanblik van het bruggetjes leek ons een alternatieve doorgang door het water ook de meest veilige optie. Een ding werd zeker het uitzicht, de natuur en al het overige groen, was het gehobbeldebobbel meer dan waard.

Gelet op de bijzondere ervaringen tijdens de vorige Servie trip in het JAT-hotel, genoemd naar de enorme JAT-reclame op het dak ervan (het hotel heet overigens anders en de JAT-reclame is ook ontmanteld), wilden ik mijn medereisgenoten eigenlijk deze ervaring niet laten missen. Helaas het hotel bleek boordevol. Het naastgelegen hotel had niet wel kamers, maar vragen ons totaal 230 euro voor een nachtje slapen. Dan nog maar even zoeken en kort erna belanden we in Astoria hotel, nog één 3 persoonskamer over had. Aangezien we er ook maar 1 nodig hadden hebben we maar geboekt. U snapt ook wel dat dit hotel niet duurder was dan het eerder genoemde immers we zijn Nederlanders you know. Na een verkennend rondje met een koude verfrissing voor de inwendige mens ging de lamp nog net voor middernacht uit. Zekerheidshalve de wekservice van het hotel maar even benut, immers 5.45 uur je bed uit, doe je ook niet elke dag. Zo waar iedereen was wakker op tijd. Of dit nu gelegen was aan de vreemde omgeving, de kwaliteit van de bedden, de ronkende airco, de heimwee naar huis of de angst om de vlucht te missen weet ik niet. Wel weet ik dat het niet het snurken was, daar heb ik ze niet over gehoord. Toen we in de bus naar het vliegveld zaten vonden we het tijd om onze lunchpakketjes de vorige avond met zorg door het hotelpersoneel samengesteld te nuttigen. Jammer dat vork en mes ontbrak, alle ingrediënten zaten erin, maar dan hield het ook op. Echter

honger maakt rauwe bonen zoet en dapper hebben we e.e.a. samengevat en naar binnengewerkt.

Op het vliegveld liep alles voorspoedig, de lange wachtrijen rekenen we gemakshalve niet mee, maar met voorspoedig bedoelde ik eigenlijk dat ik volgens mij voor de eerste keer dat ik het luchtruim in wil niet betast, uitgeteeld of anderszins mij het leven moeilijk gemaakt werd. Het aantal bemande douanepoortjes beperkt, met als gevolg dat we als een van de laatsten het vliegtuig in gingen. Nog geen 10 minuten later ging de vogel de lucht in.

Nee deze keer geen business class maar gewoon cargoclass. Met weemoed zag ik het gordijntje dichtgaan wat ons het zicht op de business class benam. Nog net zag ik het uitdelen van de drankjes, terwijl ik mij in mijn benarde positie het enigszins comfortabel probeerde te maken. Richting de kant van Anton was niet veel te winnen, aangezien hij alle moeite moest doen zijn stelten in de goede positie te wringen. De andere man naast mij, was ook niet wat je noemt echt slank gebouwd, dus u snapt dat 2 uur vliegen voor mij lang genoeg was. Als je de geneugten der business class geproefd hebt vallen de verschillen met de cargoclass wat sterker op. Geen blad met eten, maar voorverpakte sandwiches in een plastic bakje (beleg precies hetzelfde als de vorige reis) een bekertje vocht en een bakkie koffie, in een bekertje waarvan volgens mij eerst de helft was afgeknipt voor het werd gebruikt. Ja, zo voorkom je wel de uitdrukking Haags bakkie. Mooi op tijd werd de vogel aan de slurf vastgeknoopt.

In speedwalk naar de uitgang, waarbij ze weinig rekening hielden met geringere beenlengte. Terwijl beide heren al lang en breed door de douane waren, stond ik van douanepoortjes te wisselen. Elke keer werd voor mij weer iemand niet vertrouwd en aan de praat gehouden, hub naar een kortere rij en voila weer iemand met wie zo uitgebreid wilden praten. Nee, ik niet, men keek mij aan, knikte en ik was er door. Anton hebben we een andere trein laten nemen, om te voorkomen dat hij later als ons thuis zou komen. De treinreis verliep voorspoedig en op Utrecht splitsen we verder op. Soms rijden alle treinen ook gewoon op tijd, jammer voor Rene want hij kwam een half uur te vroeg op station Ede. Gelukkig had ik het dit keer beter voor mekaar en ik kon direct in de klaarstaande limo naar mijn stekkie rijden en nog mooi op tijd aan te schuiven aan de lunch volgens de gebruikelijk Nederlandse tijd.